

श्रीसोमनाथसंस्कृतयुनिवर्सिटी, वेरावलम्

सत्रान्तपरीक्षा - एप्रिल, २०१७

कक्षा - शास्त्रितृतीयवर्षम् (SEM-6)

प्रश्नपत्रम् - ७

गुणाः - ७०

विषयः - वेदः

कोड - C.E.3.6.11

समयः - ११:०० तः ०२:००

दिनाङ्कः - २०/०४/२०१७

सन्दर्भग्रन्थः - सामवेदः (पूर्वार्चिके आग्नेयपर्वणः प्रथमाध्यायस्य

सप्तमखण्डं यावत्) अथर्ववेदः (पृथिवीसूक्तम्)

प्रथमान्विति: (Unit-1)

- प्रश्नः - १ अधोलिखितेषु मन्त्रेषु कयोश्चिद् द्वयोः व्याख्यां लिखत । ०८
- (१) त्वामग्ने पुष्करादध्यथर्वा निरमन्थत । मूर्ध्नो विश्वस्य वाधतः ॥
(२) नमस्ते अग्न ओजसे गृणन्ति देव कृष्टयः । अमैरमित्रमर्दय ॥
(३) उदु त्यं जातवेदसं देवं वहन्ति केतवः । दृशे विश्वाय सूर्यम् ॥
- प्रश्नः - २ सामवेदस्य आग्नेयकाण्डे वर्णितं अग्निदेवस्य स्वरूपं विवेचयत । ०८
- अथवा
- यज्ञकर्मणि अग्निदेवस्य कार्यं निरूपयत ।
- प्रश्नः - ३ निम्नलिखितेषु टिप्पणीद्वयं लिखत । ०४
- (१) आग्नेयकाण्डम् (३) सामशब्दस्यार्थः
(२) अग्निर्वै देवानां होता (४) अग्निर्मूर्द्धा दिवः
- प्रश्नः - ४ अधोनिर्दिष्टेषु पञ्चानां शब्दानामर्थं लिखत । ०५
- (१) पाहि (४) विवश्वदा (७) ककुत्पतिः
(२) गिरः (५) अङ्गिरः
(३) दाशुषे (६) ओजसे

द्वितीयान्विति: (Unit-2)

- प्रश्नः - ५ अधोलिखितेषु मन्त्रेषु कयोश्चिद् द्वयोः व्याख्या विधेया । ०८
- (१) पाहि नो अग्न एकया पाह्यूत द्वितीयया ।
पाहि गीर्भिस्तिस्मृभिरूर्जा पते पाहि चतसृभिर्वसो ॥
(२) शेषे वनेषु मातृषु सं त्वा मर्तास इन्धतो
अतन्द्रो हव्यं वहसि हविष्कृत आदिदेवेषु राजसि ॥
(३) प्रेतु ब्रह्मणस्पतिः प्र देव्येतु सूनृता ॥
अच्छा वीरं नर्यं पङ्क्तिराधसं देवा यज्ञं नयन्तु नः ॥
- प्रश्नः - ६ अधोलिखितयोः प्रश्नयोः कस्यचिदेकस्योपरि निबन्धं निबन्धयत । ०८
- (१) सामवेदस्य पूर्वार्चिकस्य आग्नेयकाण्डस्य पञ्चमखण्डस्य सारांशः प्रस्तूयताम् ।
(२) अग्निदेवस्य महत्त्वं विशेषणपदानि च यथशास्त्रं विवेचयत ।

प्रश्न: - ७ निम्नलिखितेषु टिप्पणीद्वयं लिखत ।

०४

- (१) ब्रह्मणस्पतिः (३) वेदानां सामवेदोऽस्मि
(२) विश्वामित्रः (४) द्रविणोदाः

प्रश्न: - ८ अधोनिर्दिष्टेषु पञ्चानां शब्दानामर्थं लिखत ।

०५

- (१) अध्वरः (४) रायः (७) दीधितिभिः
(२) पावकः (५) वसुः
(३) शोचिषा (६) राधः

तृतीयान्विति: (Unit-3)

प्रश्न: - ९ अधोलिखितेषु मन्त्रेषु कयोश्चिद् द्वयोः व्याख्या विधेया ।

०८

- (१) नानाबीर्या ओषधीर्या बिभर्ति पृथिवी नः प्रथतां राध्यतां न ।
(२) सा नो भूमिस्त्विषिं बलं राष्ट्रे दधातूत्तमे
(३) अमर्त्याः पृथिवि गन्धमग्रे तेन मा सुरभिं कृणु मा नो द्विक्षत कश्चन

प्रश्न: - १० पर्यावरणसंरक्षणे पृथिवीसूक्तस्य योगदानं निरूपयत ।

०८

अथवा

अथर्ववेदीयपृथिवीसूक्ते प्रतिफलितं पृथिव्या उदारभावनां विचारयत ।

प्रश्न: - ११ टिप्पणीं लिखत । (एकस्य)

०२

- (१) पृथिव्याः गुणाः (२) भूमेः संरक्षणोपायाः

प्रश्न: - १२ अधोनिर्दिष्टेषु द्वयोः लघूत्तरं यच्छ ।

०२

- (१) पृथिवीसूक्तस्यापर नाम किमस्ति ?
(२) के पञ्चमानवाः ?
(३) 'विष्ठा' इति शब्दस्य कोऽर्थः ?
(४) 'वसुधानी' इति शब्दस्य कोऽर्थः ?
